

Kommuner skal sikre verdier, lovoppfyllelse og rettssikkerhet med geodata

Kommuner kan høste store gevinster, bedre oppfylle lover og regler, og sikre innbyggernes rettigheter og plikter ved å benytte seg av nasjonale fellesløsninger for geografisk informasjon

Nedbygging av matjord på Ås, Foto: Oskar Pushmann, NIBIO

Kommunene bruker mye geografisk informasjon i arbeid med kommuneplan, reguleringsplan, byggesak, konsekvensutredninger, og risiko- og sårbarhetsanalyser. Særlig bruker de detaljerte kartgrunnlag, flybilder og offentlige geografiske data. De forvalter eiendomsinformasjon og bidrar som datainnsamler til alle verdikjedene som bygger på slik informasjon. Nasjonale fellesløsninger for geodata bidrar til å sikre enklere og lik tilgang til datagrunnlaget.

Kombinerer data

I planarbeidet kombinerer kommunene ulike temadata for å få en helhetlig oversikt over alle hensyn de må ivareta i et område.

Når kommuner jobber med arealplaner, må de ta hensyn til risiko- og sårbarhetsanalyser. I mange kystkommuner er det risiko for stormflo og havnivåstigning. Å sammenstille geografiske data i fellesløsninger kan være til stor hjelp. Eiendomsinformasjon kombinert med data om havnivå, stormflo og høyde gjør det mulig å forutsi konsekvenser av stormflohendelser og havnivåstigning. Kommuner kan enklere varsle boligeiere, og prioritere og iverksette tiltak.

Oppfyller lovverk og realiserer gevinst

Fellesløsningene for geodata kan gi verdifull støtte til kommunenes lovpålagte oppgaver med å forebygge, varsle og redusere effektene av ekstremvær. Sivilbeskyttelsesloven §§ 14 og 15 pålegger kommuner å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan skje i kommunen, hvordan dette vil påvirke kommunen, og lage en beredskapsplan.

Behov for fellesløsninger

Godt oppdaterte og tilgjengelige nasjonale fellesløsninger for geodata gir kommunene et korrekt beslutningsgrunnlag i saksbehandling og vedtak om rettigheter og plikter. Det gir økt rettssikkerhet for innbyggerne.

Slike fellesløsninger bidrar til å sikre kontroll over viktig nasjonalt kunnskapsgrunnlag til bruk i offentlig saksbehandling. Med et godt tilgjengelig og til enhver tid oppdatert datagrunnlag kan kommuner spare både tid og penger.

Å dele data om kommunale grenser og inndelinger, kan gi store gevinster. Eksempelvis kan kommuner få tilgang til hverandres omsorgskretser, og dermed lettere samarbeide om tjenester på tvers av kommunegrenser, som innenfor hjemmehjelp ved personalmangel.

Under ekstremværet Hans hentet flomrammede Ringerike kommune sitt kilde- og kunnskapsgrunnlag fra aktsomhetskartene til NGU, kvikkleirekartene til NVE, data fra den nasjonale digitale høydemodellen, det nasjonale eiendomsregisteret, Elveg 2.0, Geonorge, veikart fra Vegvesenet, FKB-data, som er de meste detaljerte datasettene kommunene selv sitter på, samt Norgeskart, høydedata.no og Norgebilder. GIS-kompetanse og kunnskap om hvor datasettene finnes, var effektive verktøy for kommunen.